

รหัสโครงการ SUT7-717-60-12-32

รายงานการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก
และการบริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

รหัสโครงการ SUT7-717-60-12-32

รายงานการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก
และการบริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

รองศาสตราจารย์ ดร. พรศิริ จงกล

สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ

สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ 2560

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

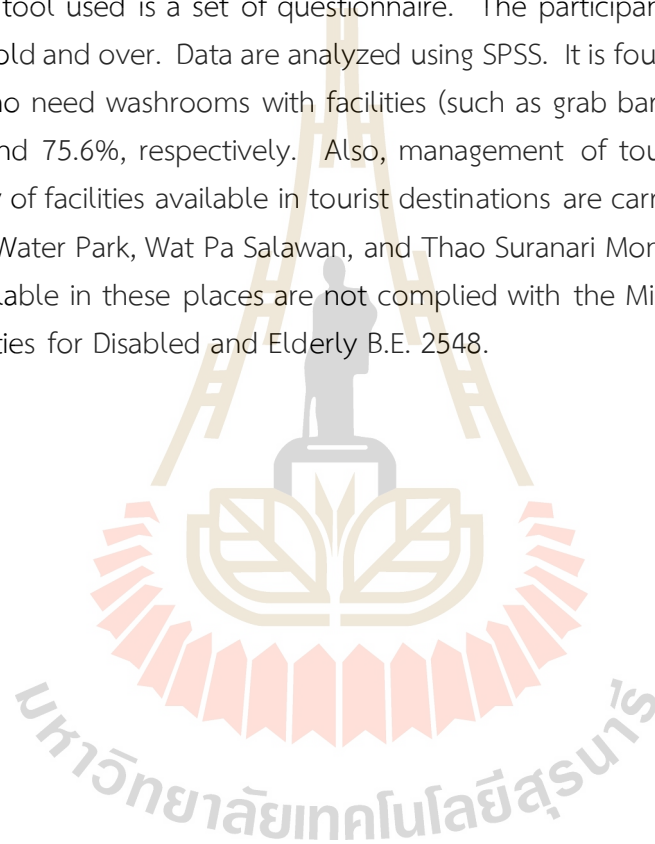
กันยายน 2561

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ 2. เสนอแนวทางการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการของแหล่งท่องเที่ยวและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ 3. ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และ 2) การศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว ในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับผู้สูงอายุตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต่อไป การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนั้น ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 500 คน ได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ประเด็นด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวและการให้บริการที่เกี่ยวข้อง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการ ห้องน้ำผู้สูงอายุที่ใช้งานสะดวก (เช่น มีราวจับ ประตูเลื่อน อื่นๆ) และมีจุดนั่งพักเพียงพอมากที่สุด เป็นจำนวนร้อยละ 73.6 และ 75.6 ตามลำดับ ส่วนประเด็นด้านการจัดการสถานที่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการมาก ส่วนการศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาสำหรับตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548 นั้น ได้สำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ด้วยแบบฟอร์ม (Checked lists) ทั้งหมด 4 แห่ง คือ 1) วัดศาลาลอย 2) สวนน้ำบึงตาหลัวเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ 3) วัดป่าสาละวัน และ 4) อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ได้ประเมินความสอดคล้องของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุภายในแหล่งท่องเที่ยว กับกฎกระทรวง พ.ศ. 2548 ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่ง ส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ข้อกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ของกฎกระทรวง พ.ศ. 2548

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study needs of facilities and services of senior tourists, 2) to propose concepts of facilities and services management for senior tourists, and 3) to study satisfaction of senior tourist to facilities in destinations in Nakhon Ratchasima. The study is divided into two parts. Part I is the study of needs of facilities and services of senior tourists. Part II is the study of facilities provided in tourist destinations based on the Ministerial Regulation Establishing Facilities for Disabled and Elderly B.E. 2548. The results can be used to develop facilities and services of elderly. For the first part, tool used is a set of questionnaire. The participants are 500 tourists who are 60 years old and over. Data are analyzed using SPSS. It is found that percentage of participants who need washrooms with facilities (such as grab bar, sliding door), and seat are 73.6% and 75.6%, respectively. Also, management of tourist destinations is needed. A survey of facilities available in tourist destinations are carried out in Wat Sala Loi, Bung Ta Lua Water Park, Wat Pa Salawan, and Thao Suranari Monument. It is found that facilities available in these places are not complied with the Ministerial Regulation Establishing Facilities for Disabled and Elderly B.E. 2548.

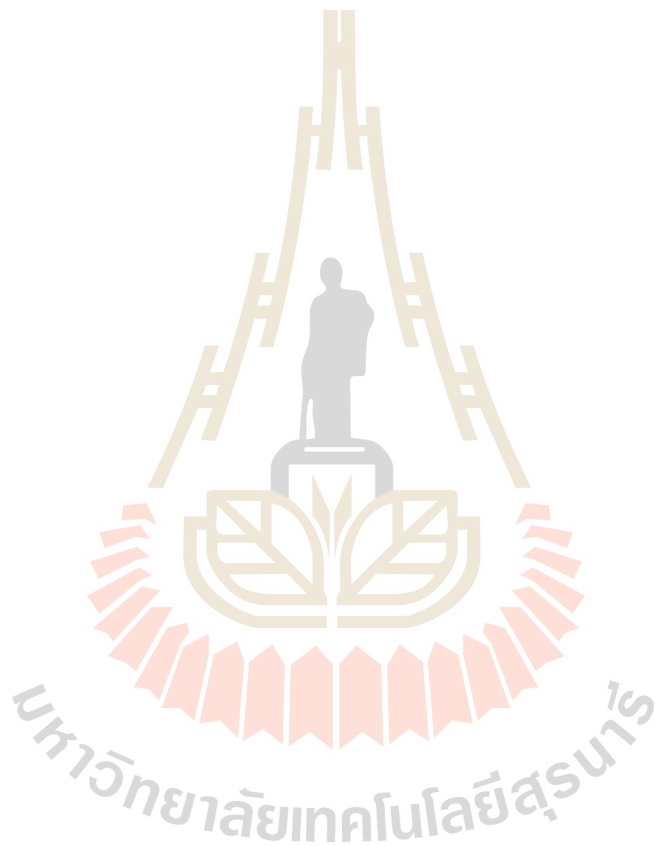

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	1
ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎี	3
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	
การศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548	15
การศึกษาแหล่งท่องเที่ยว	15
การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
การจัดทำข้อเสนอแนะการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษา...	
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ	16
ผลการศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับ ผู้สูงอายุ	16
แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท.....	16
พิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัด	28
อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์.....	39
พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย	50
อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	61

สารบัญ(ต่อ)

ไทรแกรม	71
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
สรุปและข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบฟอร์ม Checked lists สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว สำหรับผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท.....	16
4.2 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท	21
4.3 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัด.....	28
4.4 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัด	32
4.5 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์	39
4.6 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์.....	41
4.7 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย.....	50
4.8 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย	54
4.9 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	61
4.10 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกใน อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	64
4.11 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในไทรงาม.....	71
4.12 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในไทรงาม.....	75

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	ตัวอย่างป้ายแสดงสัญลักษณ์สำหรับผู้พิการ.....	3
2.2	ตัวอย่างสัญลักษณ์แสดงประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ	3
2.3	ตัวอย่างทางลาดสำหรับผู้พิการ	5
2.4	ตัวอย่างบันไดสำหรับผู้สูงอายุ	5
2.5	ตัวอย่างที่จอดรถสำหรับผู้พิการ	6
2.6	ตัวอย่างทางเดิน ทางเชื่อมสำหรับผู้พิการ	7
2.7	ตัวอย่างประตูสำหรับผู้พิการ	8
2.8	ตัวอย่างแปลนห้องน้ำสำหรับผู้พิการ.....	10
2.9	ตัวอย่างรูปด้านห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	11
2.10	ตัวอย่างอ่างล้างมือสำหรับผู้พิการ	12
2.11	ตัวอย่างที่ถ่ายปัสสาวะสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ	13
2.12	ตัวอย่างพื้นผิวต่างสัมผัส	14

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีโครงสร้างของประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีอัตราการเกิดที่ลดต่ำลง คนมีอายุยืนยาวขึ้น ส่งผลให้สังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว นั่นคือ ผลที่ตามมาของคนที่สูงวัยขึ้นก็คือ โอกาสเสี่ยงต่อความพิการที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากรายงานการสำรวจประชากรสูงอายุ และผู้พิการในประเทศไทย พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรสูงอายุของประเทศไทยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 10.7 ของประชากรทั้งประเทศ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และประเทศไทยมีประชากรที่พิการ คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของประชากรทั้งประเทศ ดังนั้นทุกหน่วยงานในสังคมจึงตระหนักถึงความสำคัญและดำเนินการอย่างเคร่งครัด ในเรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการและผู้สูงอายุ เพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานสร้างสังคมให้เป็นสุข เกิดประโยชน์ในการอยู่ร่วมกัน โดยจะมีการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะต่างๆให้กับผู้สูงอายุ และผู้พิการให้เหมาะสม เพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการและผู้สูงอายุต่อไป เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการและผู้สูงอายุให้เกิดความเท่าเทียมกับคนทั่วไป ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

โดยการรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุให้เป็นที่ประทับใจได้นั้น จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะทางกายภาพและความต้องการของผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกแหล่งท่องเที่ยวและที่พักแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ดีจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุได้ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางในการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวอันเป็นการรองรับการขยายตัวทางอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย อีกทั้งนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนารูปแบบทางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับและให้เหมาะสมตามความต้องการของผู้สูงอายุต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าความต้องการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลธารปราสาท ตำบลพลสงคราม อำเภอโนนสูง และพื้นที่ ตำบลสัมฤทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาที่ได้สามารถไปพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครราชสีมาต่อไป

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548

กฎกระทรวงฯได้แบ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเป็น 8 หมวด สุขสันต์ หอพิบูลสุข (2556) ได้สรุปสาระสำคัญของข้อกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ดังนี้

หมวด 1 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

ต้องมีป้ายคนพิการ/ผู้สูงอายุแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก ทางสู่สิ่งอำนวยความสะดวก ต้องมีความชัดเจน มีแสงสว่างทั้งกลางวันกลางคืน ป้ายสัญลักษณ์ทั้งหมดพื้นขาว ตัวหนังสือสีน้ำเงิน หรือกลับกัน (รูปที่ 2.1 และรูปที่ 2.2)

รูปที่ 2.1 ตัวอย่างป้ายแสดงสัญลักษณ์สำหรับผู้พิการ

รูปที่ 2.2 ตัวอย่างสัญลักษณ์แสดงประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ (งานส่งเสริมวิศวกรรมความปลอดภัย กองวิศวกรรมการแพทย์ สืบค้นวันที่ 22 มีนาคม 2561)

หมวด 2 ทางลาดและลิฟต์

ระดับพื้นทางเดินมีความต่างระดับกันเกิน 20 มิลลิเมตร ให้มีทางลาดหรือลิฟต์ระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศาทางลาดมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6,000 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12 (รูปที่ 2.3) และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6,000 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6,000 มิลลิเมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร คั้นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร และมีราวกันตก

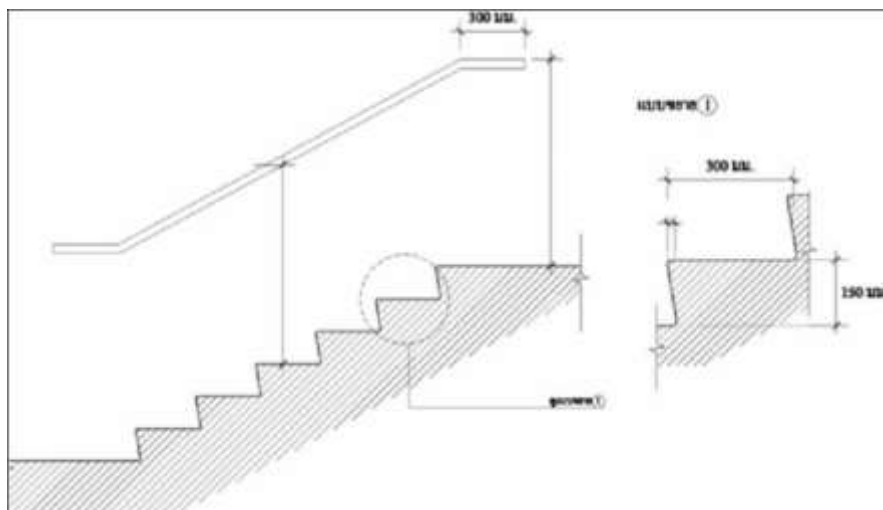
ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2,500 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้านโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 30 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 40 มิลลิเมตร สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 120 มิลลิเมตร และผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง และส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ในบริเวณทางลาดที่จัดไว้ให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา

รูปที่ 2.3 ตัวอย่างทางลาดสำหรับผู้พิการ (<https://www.banidea.com/disabled-home-jaidee/> สืบค้นวันที่ 21 มีนาคม 2561)

หมวด 3 บันได

ต้องจัดให้มีบันไดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ อย่างน้อยชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร มีชานพักทุกกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2,000 มิลลิเมตร มีราวบันไดทั้งสองข้าง ลูกตั้งสูงไม่เกิน 150 มิลลิเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได ในกรณีที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 20 มิลลิเมตร (รูปที่ 2.4) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น ลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโถง มีป้ายแสดงทิศทางตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันไดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

รูปที่ 2.4 ตัวอย่างบันไดสำหรับผู้สูงอายุ

(<https://www.scgexperience.co.th/th/blog/detail.aspx?id=14&post=359>)

สืบค้นวันที่ 22 มีนาคม 2560)

หมวด 4 ที่จอดรถ

ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราอย่างน้อยตามอัตราส่วนดังนี้ ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 10 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 1 คัน ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 2 คัน ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราอย่างน้อย 2 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต้องเป็นพื้นที่สีเหลืองพื้นผิวกว้างไม่น้อยกว่า 2,400 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มิลลิเมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ (รูปที่ 2.5) โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

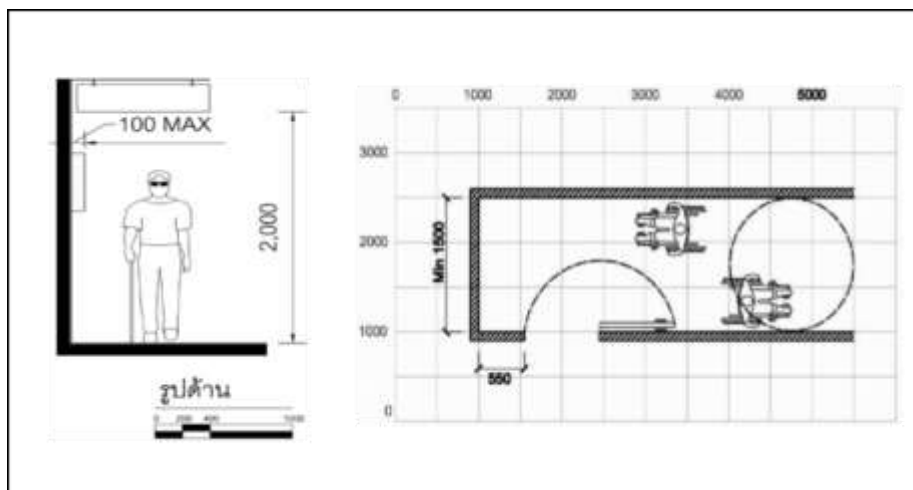
รูปที่ 2.5 ตัวอย่างที่จอดรถสำหรับผู้พิการ

(<https://pantip.com/topic/32622492> สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2561)

หมวด 5 ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

ต้องจัดให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง หรือส่วนของอาคารยื่นล้ำออกมาเป็นอุปสรรคหรืออาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา อยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ ในกรณีที่อยู่ต่างระดับต้องมีทางลาดที่สามารถขึ้นลงได้สะดวก และทางลาดนี้ให้อยู่ใกล้ที่จอดรถ ในกรณีที่มีอาคารหลายอาคารอยู่ภายในบริเวณเดียวกันที่มีการใช้อาคารร่วมกัน ต้องจัดให้มีทางเดินระหว่างอาคารนั้น และจากอาคารแต่ละอาคารนั้นไปสู่ทางสาธารณะ ลานจอดรถหรืออาคารที่จอดรถ

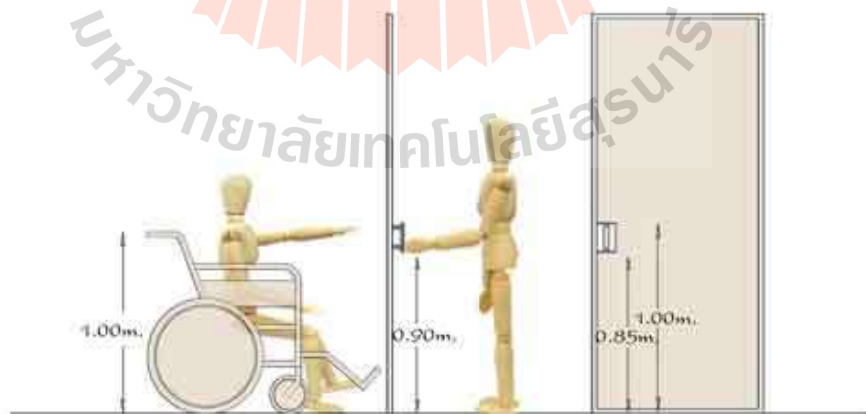
ทางเดินมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ พื้นทางเดินต้องเรียบ ไม่ลื่น และมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงหรือแบบรู ต้องมีขนาดของช่องตะแกรงหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของรูกว้างไม่เกิน 13 มิลลิเมตร แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน ในบริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยไม่กีดขวางทางเดิน และจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสหรือมีการกั้นเพื่อให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวาง และอยู่ห่างสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร (รูปที่ 2.6) ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1 : 10 อาคารที่มีทางเชื่อมระหว่างอาคาร ต้องมีผนังหรือราวกันตกทั้งสองด้าน

รูปที่ 2.6 ตัวอย่างทางเดิน ทางเชื่อมสำหรับผู้พิการ (สุขสันต์ หอพิบูลสุข, 2556)

หมวด 6 ประตู

ต้องมีลักษณะ ดังนี้ เปิดปิดได้ง่าย หากมีธรณีประตู ความสูงของธรณีประตูต้องไม่เกินกว่า 20 มิลลิเมตร และให้ขอบทั้งสองด้านมีความลาดเอียงไม่เกิน 45 องศา เพื่อให้เก้าอี้ล้อหรือผู้พิการ หรือทพพลภาพ และคนชราที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดินสามารถข้ามได้สะดวก ช่องประตูต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเปิดผลักเข้าออก เมื่อเปิดออกสู่ทางเดิน หรือระเบียงต้องมีพื้นที่ว่างขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร ในกรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อนหรือแบบบานเปิดให้มีมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับ ในแนวตั้งทั้งด้านในและด้านนอกของประตูซึ่งมีปลายด้านบนสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร และปลายด้านล่างไม่เกิน 800 มิลลิเมตร ในกรณีที่ประตูบานเปิดออกให้มีราวจับตามแนวนอน ด้านในประตู และในกรณีที่ประตูบานเปิดเข้าให้มีราวจับตามแนวนอนด้านนอกประตู ราวจับดังกล่าวให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร ยาวไปตามความกว้างของประตู (รูปที่ 2.7) ในกรณีที่ประตูเป็นกระจกหรือลูกฟักเป็นกระจก ให้ติดเครื่องหมายหรือแถบสีที่สังเกตเห็นได้ชัด อุปกรณ์เปิดปิดประตูต้องเป็นชนิดก้านบิดหรือแกนผลัก อยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,200 มิลลิเมตร ประตูต้องไม่ติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองที่อาจทำให้ประตูหนีบหรือกระแทกผู้พิการหรือทพพลภาพ และคนชรา

รูปที่ 2.7 ตัวอย่างประตูสำหรับผู้พิการ

(https://home-4-golden-age.blogspot.com/2012/04/blog-post_8864.html

สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2561)

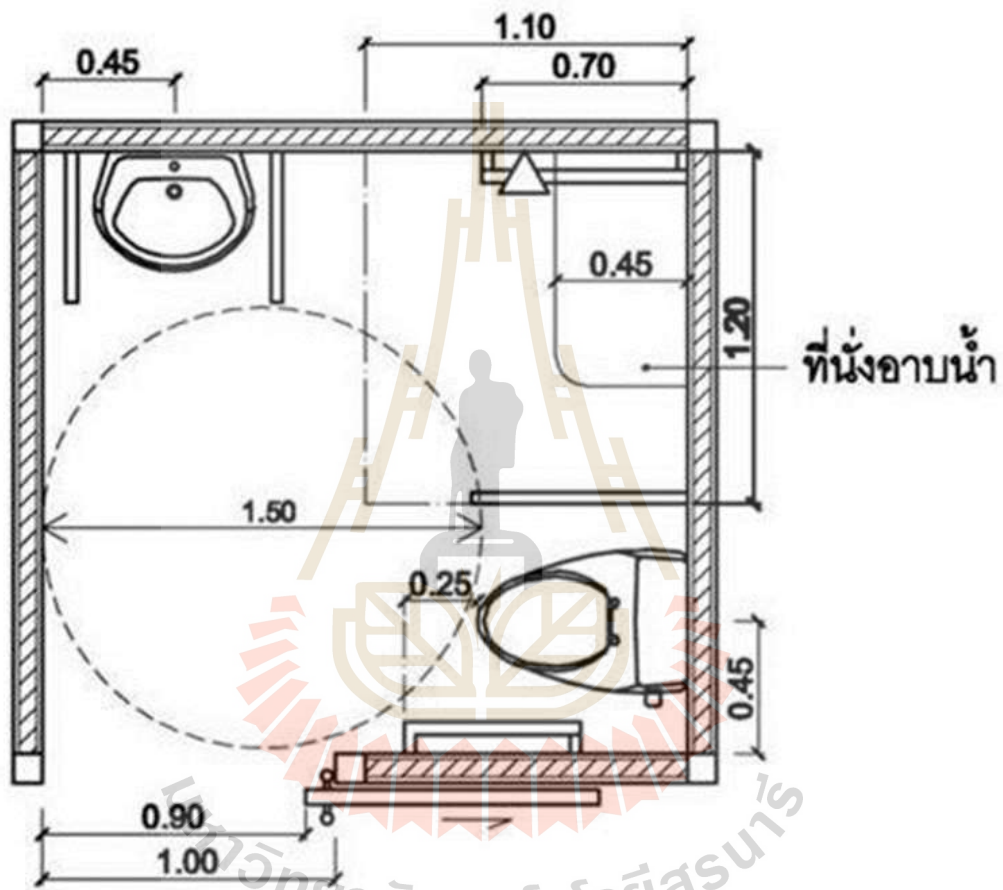
หมวด 7 ห้องส้วม

อาคารที่จัดให้มีห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไป ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้องในห้องส้วมนั้นหรือจะจัดแยกออกมาอยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปก็ได้

ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องส้วม ลักษณะของประตูนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในหมวด 6 พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมีลักษณะเป็นทางลาดตามหมวด 2 และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้มีน้ำขังบนพื้นมีโถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร มีพนักพิงหลังที่ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้เองใช้พิงได้ และที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดคันโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้ได้อย่างสะดวก มีด้านข้างด้านหนึ่งของโถส้วมอยู่ชิดผนังโดยมีระยะห่างวัดจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร (รูปที่ 2.8) ต้องมีราวจับที่ผนัง ส่วนด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีที่ว่างมากพอให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่นั่งเก้าอี้ล้อสามารถเข้าไปใช้โถส้วมได้โดยสะดวก ในกรณีที่ด้านข้างของโถส้วมทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนังเกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับ

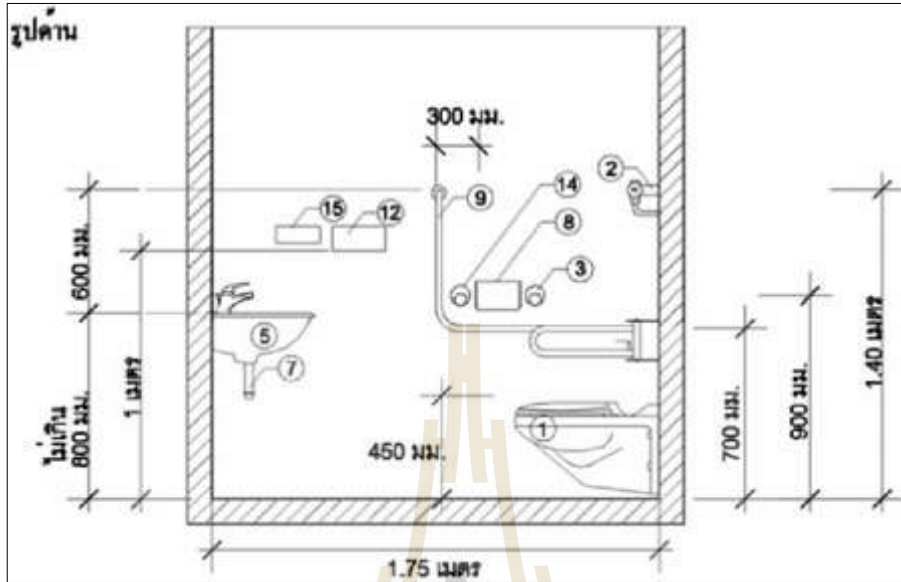
มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้งโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร (รูปที่ 2.9) และให้ยื่นล้ำออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 250 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 300 มิลลิเมตร ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 600 มิลลิเมตร ด้านข้างโถส้วมด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ เมื่อกางออกให้มีระดับล็อกที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถปลดล็อกได้ง่าย มีระยะห่างจากขอบของโถส้วมไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 200 มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า 550 มิลลิเมตร ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิด

เหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้งานได้สะดวก

รูปที่ 2.8 ตัวอย่างแปลนห้องน้ำสำหรับผู้พิการ

(<https://www.bluerollingdot.org/articles/design/179> สืบค้นวันที่ 23 มีนาคม 2561)

รูปที่ 2.9 ตัวอย่างรูปด้านห้องน้ำสำหรับผู้พิการ (สุขสันต์ หอพิบูลสุข, 2556)

อ่างล้างมือโดยมีลักษณะดังนี้ ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้ โดยขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร และต้องอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง มีความสูงจากพื้นถึงขอบบนของอ่างไม่น้อยกว่า 750 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 800 มิลลิเมตร และมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างของอ่าง ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยกหรือก้านกดหรือก้านหมุนหรือระบบอัตโนมัติ (รูปที่ 2.10)

รูปที่ 2.10 ตัวอย่างอ่างล้างมือสำหรับผู้พิการ

(<https://www.banidea.com/disabled-home-jaidee/> สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2561)

ในกรณีที่ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอยู่ในห้องส้วมที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไป และมีทางเข้าก่อนถึงตัวห้องส้วม ต้องจัดให้ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

ห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไป หากได้จัดสำหรับผู้ชายและผู้หญิงต่างหากจากกันให้มีอักษรเบรลล์แสดงให้รู้ว่าเป็นห้องส้วมชายหรือหญิงติดไว้ที่ผนังข้างทางเข้าในตำแหน่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วย ในกรณีที่ห้องส้วมสำหรับผู้ชายที่มีใช้ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอฟื้นอย่างน้อย 1 ที่ โดยมีราวจับในแนวนอนอยู่ด้านบนของที่ถ่ายปัสสาวะ ยาวไม่น้อยกว่า 500 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 600 มิลลิเมตร มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1,200 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,300 มิลลิเมตร และมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 1,000 มิลลิเมตร ซึ่งยื่นออกมาจากผนังไม่น้อยกว่า 550 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 600 มิลลิเมตร (รูปที่ 2.11)

รูปที่ 2.11 ตัวอย่างที่ถ่ายปัสสาวะสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ

(<https://pantip.com/topic/30238710> สืบค้นวันที่ 25 มีนาคม 2561)

หมวด 8 พื้นผิวต่างสัมผัส

ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 200 มิลลิเมตร ที่ทางขึ้นและทางลงของทางลาดหรือบันไดที่พื้นด้านหน้าและด้านหลังประตูทางเข้าอาคาร และที่พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาดกว้าง 300 มิลลิเมตร และมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินของพื้นต่างระดับทางลาด บันได หรือประตู (รูปที่ 2.12) และขอบของพื้นผิวต่างสัมผัสอยู่ห่างจากจุดเริ่มต้นของทางขึ้นหรือทางลงของพื้นต่างระดับ ทางลาด บันได หรือประตูไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 350 มิลลิเมตร

รูปที่ 2.12 ตัวอย่างพื้นผิวต่างสัมผัส

(<https://www.floorament.com> สืบค้นวันที่ 25 มีนาคม 2561)

หมวด 9 โรงแรมที่พัก หอประชุม และโรงแรม

เนื่องจากหมวดนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่ขอกล่าวถึง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

3.1 การศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับผู้สูงอายุตามกฎหมายกระทรวง ปี พ.ศ. 2548

3.1.1 การศึกษาแหล่งท่องเที่ยว

โครงการนี้ค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีแนวโน้มที่ผู้สูงอายุไปเที่ยว เช่น วัด สถานที่ชมธรรมชาติหรือประวัติศาสตร์ ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 6 แห่งในจังหวัดนครราชสีมา คือ 1) แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท 2) พิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัด 3) อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ 4) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย 5) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และ 6) ไทรงาม

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุตามกฎหมายกระทรวง ปี พ.ศ. 2548 เป็นการสำรวจ ภายในสถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 6 แห่ง ดังกล่าวข้างต้น ด้วยแบบฟอร์ม (Checked lists) (ภาคผนวก ค.) ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 หมวด ได้แก่ 1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ทางลาด 3) ราวจับทางลาด 4) บันได 5) ราวจับบันได 6) ที่จอดรถ 7) ทางเดิน 8) ห้องน้ำ และ 9) พื้นผิวต่างสัมผัส

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความสอดคล้องของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุภายในแหล่งท่องเที่ยว กับกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2548

3.1.4 การจัดทำข้อเสนอแนะการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา สำหรับผู้สูงอายุ

การศึกษานี้ได้ประเมินความสอดคล้องของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุภายในแหล่งท่องเที่ยว กับกฎกระทรวง พ.ศ. 2548 โดยแบ่งการสำรวจออกเป็น 9 หมวด ได้แก่ 1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ทางลาด 3) ราวจับทางลาด 4) บันได 5) ราวจับบันได 6) ที่จอดรถ 7) ทางเดิน 8) ห้องน้ำ และ 9) พื้นผิวสัมผัส ผลการสำรวจสถานที่ท่องเที่ยว แสดงดังตารางที่ 4.2 4.4 4.6 4.8 4.10 และ 4.12 ตามลำดับ

4.1.1 แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท

ผลการสำรวจในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาทพบว่า มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ป้ายห้องน้ำ เพื่อชี้ทางไปห้องน้ำ มีทางลาดขึ้นไปยังหลุมขุดค้น และทางลาดไปห้องน้ำ มีบันไดเพื่อขึ้นไปยังหลุมขุดค้น มีที่จอดรถ มีทางเดินภายในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท มีห้องน้ำเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัส ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	

ทางลาด		
บันได		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย	
ที่จอดรถ		
ทางเดิน		

<p>ห้องน้ำ</p>		
<p>พื้นผิวต่างสัมผัส</p>	<p>ไม่มี</p>	<p>ไม่มี</p>

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท พบว่า

- 1) หมวดป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้งหมด 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 2) หมวดทางลาด มีทั้งหมด 10 หัวข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 3) หมวดราวจับทางลาด มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น
 - มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.
 - ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.
 - ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 4) หมวดบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 4 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.
 - มีราวบันไดทั้งสองข้าง
 - พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น
 - บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.
- 5) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น
 - มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.
 - ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.
 - ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 6) หมวดที่จอดรถ มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 6 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
 - ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร
 - สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ
 - สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ

มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร

- ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
- ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.

7) หมวดทางเดิน มีทั้งหมด 7 หัวข้อ มี 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน
- กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตื่อนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.

8) หมวดห้องน้ำ มีทั้งหมด 23 หัวข้อ มี 10 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
- โถปัสสาวะมีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง
- ขอบอ่างล้างมืออยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.
- อ่างล้างมือมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง
- บริเวณโถส้วมมีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว
- บริเวณโถส้วมมีราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้าออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.
- บริเวณโถส้วมมีราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.
- บริเวณโถส้วมมีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.
- บริเวณโถปัสสาวะมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนัง 55-60 ซม.
- บริเวณโถปัสสาวะมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.

9) หมวดพื้นผิวต่างสัมผัส มีทั้งหมด 2 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 ซม.

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ		✓	
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว		✓	
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน		✓	
ทางลาด	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา	✓		
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น	✓		
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด	✓		
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.	✓		
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12	✓		
	ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชนพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.	✓		

	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก	✓		
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง	✓		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.	✓		
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	ไม่มีราวจับด้านที่ติดกับผนัง
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ	✓		
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง		✓	ไม่มีราวจับ
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น	✓		
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	มีขานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.		✓	
	มีราวบันไดทั้งสองข้าง		✓	
	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น		✓	

บันได	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ง	✓		
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.	✓		
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.		✓	ไม่มีจุกบันได
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร	✓		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับบันได	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.	✓		
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ	✓		
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง		✓	
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น	✓		
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	

ที่จอดรถ	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร		✓	
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ	✓		พื้นผิวดิน ขรุขระ ไม่เรียบ
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร		✓	
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.		✓	
ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ	✓		ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง	✓		
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง		✓	ไม่มีท่อน้ำตรงทางเดิน

ทางเดิน	กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน			
	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส	✓		
	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ไม่มีพื้นผิวสัมผัสเตือน
	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.	✓		
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10	✓		
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป		✓	
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย	✓		
	กรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา	✓		
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก	✓		
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก	✓		
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น	✓		
พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น	✓			
พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	โถปัสสาวะ			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง	✓		
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง		✓	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 30 ซม.
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคันโยก ปุ่มกด ขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก	✓		
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที่ อย่างน้อย 1 ที่	✓		
	อ่างล้างมือ			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.		✓	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 20 ซม.
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.	✓		
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่าง เป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้	✓		
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ	✓		
	มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้ง ทั้งสองข้างขอบอ่าง		✓	ไม่มีราวจับ
	ราวจับ บริเวณโถส้วม			
	มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว		✓	
ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้ำออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.		✓		

	ราวจับแนวดิ่งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถส้วม
	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.		✓	
	ราวจับ บริเวณโถปัสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้างมีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนัง 55-60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถปัสสาวะ
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้างมีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.		✓	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
พื้นผิวต่างสัมผัส	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 ซม.		✓	ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็น
	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาดกว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินไม่น้อยกว่า 50-60 ซม.	✓		

4.1.2 พิพิธภัณฑสถานแห่งเรียนรู้บ้านโนนวัต

ผลการสำรวจในพิพิธภัณฑสถานแห่งเรียนรู้บ้านโนนวัตพบว่า มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก คือป้ายสัญลักษณ์ห้องน้ำชายและหญิง มีทางลาดขึ้นเข้าชมพิพิธภัณฑสถาน มีบันไดเพื่อขึ้นไปภายในพิพิธภัณฑสถาน มีที่จอดรถ มีทางเดินภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งเรียนรู้บ้านโนนวัต มีห้องน้ำเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัส ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑสถานแห่งเรียนรู้บ้านโนนวัต

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	
ทางลาด	
บันได	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ที่จอดรถ	
ทางเดิน	
ห้องน้ำ	
พื้นผิวต่างสัมผัส	ไม่มี

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัต พบว่า

- 1) หมวดป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้งหมด 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 2) หมวดทางลาด มีทั้งหมด 10 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก
- 3) หมวดราวจับทางลาด มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.
 - ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ
- 4) หมวดบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีราวบันไดทั้งสองข้าง
- 5) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 3 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.
 - ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 6) หมวดที่จอดรถ มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 7 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
 - ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร
 - มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ
 - สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ
 - สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร
 - ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
 - ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.

7) หมวดทางเดิน มีทั้งหมด 7 หัวข้อ มี 6 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงกว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน
- บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส
- กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.
- ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10

8) หมวดห้องน้ำ มีทั้งหมด 23 หัวข้อ มี 10 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
- พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก
- ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ
- มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง
- มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว
- ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้าออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.
- ราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.
- มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.
- มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนัง 55-60 ซม.
- มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.

9) หมวดพื้นผิวต่างสัมผัส มีทั้งหมด 2 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 ซม.

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัต พบว่า

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ		✓	
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว		✓	
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน		✓	
ทางลาด	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา	✓		
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น	✓		
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด	✓		
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.	✓		
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12	✓		
	ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีขนพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.	✓		

	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก		✓	ไม่มีผนังกัน
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่กว้างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง	✓		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น	✓		
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.	✓		
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.	✓		
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	ไม่มีราวจับ
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ		✓	
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง	✓		
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น		✓	
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	มีขานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.	✓		
	มีราวบันไดทั้งสองข้าง		✓	ราวบันได เป็นปูนก่อขึ้น

บันได	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น	✓		
	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ง	✓		
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.	✓		
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.	✓		
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร		✓	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับบันได	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น	✓		
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	มีลักษณะสี่เหลี่ยมแบนยาว โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 10 ซม.
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.	✓		
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	ไม่มีราวจับด้านที่อยู่ติดผนัง
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ	✓		
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง	✓		
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น	✓		
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ปลายของราวจับยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.

ที่จอดรถ	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร		✓	
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้น ของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้น ของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร		✓	
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่ง ที่เห็นได้ชัดเจน		✓	
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สีเหลืองพื้นผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อย กว่า 600 ซม.		✓	
	ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอด ความยาวของที่จอดรถ	✓		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก ในอาคารสำหรับผู้พิการหรือ ทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	หมายเหตุ
	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง	✓		
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้น ต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของ รางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน		✓	ไม่มีท่อระบายน้ำตรง ทางเดิน

ทางเดิน	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส		✓	
	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.		✓	ไม่มีป้าย หรือสิ่งอื่นใดแขวนอยู่เหนือทางเดิน
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10		✓	
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป		✓	
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย	✓		
	กรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา	✓		
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก	✓		
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก		✓	พื้นต่างระดับกับด้านนอก
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น	✓		
พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น	✓			
พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	โถปัสสาวะ			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง	✓		
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง	✓		
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคันโยก ปุ่มกด ขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก	✓		
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที่ อย่างน้อย 1 ที่	✓		
	อ่างล้างมือ			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.	✓		
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.	✓		
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่าง เป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้	✓		
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ		✓	ก๊อกน้ำเป็นแบบหมุน
	มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง		✓	ไม่มีราวจับ
	ราวจับ บริเวณโถส้วม			
	มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถส้วม
	ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้ำออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.		✓	
ราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.		✓		

	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่ น้อยกว่า 55 ซม.		✓	
	ราวจับ บริเวณโถปัสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออก จากผนัง 55-60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถ ปัสสาวะ
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.		✓	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก ในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	หมายเหตุ
พื้นผิว ต่าง สัมผัส	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการ ทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มี ระดับต่างกันเกิน 20 ซม.		✓	ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัส สำหรับผู้พิการหรือ ทุพพลภาพ และ คนชรา
	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาด กว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและขนาน ไปกับความกว้าง ของช่องทางเดินไม่น้อยกว่า 50-60 ซม.	✓		

4.1.3 อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์

ผลการสำรวจในอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ พบว่า มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก คือป้ายสัญลักษณ์ห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ ไม่มีทางลาดขึ้นไปอนุสรณ์สถาน มีบันไดขึ้นไปอนุสรณ์สถาน มีที่จอดรถ มีทางเดินบริเวณกว้างโดยรอบอนุสรณ์สถาน มีห้องน้ำเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และไม่มีพื้นผิวต่างระดับพื้นผิวต่างสัมผัส ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	
ทางลาด	ไม่มี
บันได	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

หมวด	ตัวอย่างรูปภาพ
ที่จอดรถ	
ทางเดิน	
ห้องน้ำ	
พื้นผิวต่างสัมผัส	ไม่มี

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ พบว่า

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ	✓		
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	✓		
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว	✓		
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจนมองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	✓		
ทางลาด	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา		✓	ไม่มีทางลาดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น		✓	
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด		✓	
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.		✓	
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12		✓	
	ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชนพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.		✓	

	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก		✓	
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่กว้างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง		✓	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	ไม่มีราวจับทางลาด
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.		✓	
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ		✓	
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง		✓	
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น		✓	
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	มีชนพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.		✓	ไม่มีชนพัก
	มีราวบันไดทั้งสองข้าง	✓		
	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น	✓		

บันได	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ง	✓		
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.	✓		
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.		✓	
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร		✓	ไม่มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับบันได	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	ทำด้วยวัสดุที่เป็นหินหยาบ ไม่เรียบ
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	มีลักษณะแบน
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.	✓		
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ		✓	ผนังบริเวณราวจับขรุขระ
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง	✓		
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น		✓	
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ไม่มีปลายจับ

ที่จอดรถ	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร		✓	
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ	✓		
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้น ของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ		✓	ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการที่จอดรถบนพื้น ของที่จอดรถ
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้น ของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร		✓	
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่ง ที่เห็นได้ชัดเจน		✓	
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.	✓		
	ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอด ความยาวของที่จอดรถ	✓		

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก ในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง	✓		
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้น ต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของ รางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน		✓	

ทางเดิน	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส		✓	
	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ไม่มีพื้นผิวสัมผัสเตือน
	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.	✓		
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10		✓	
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป		✓	ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย	✓		
	กรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา	✓		
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก	✓		
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก		✓	พื้นต่างระดับกับด้านนอก
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น	✓		
พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น	✓			
พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	โถปัสสาวะ			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง		✓	ไม่มีพนักพิงหลัง
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง		✓	ไม่มีราวจับ
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคั่นโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก		✓	ไม่มีที่ปล่อยน้ำจากโถส้วมชนิดคั่นโยก หรือปุ่มกด แต่เป็นแบบใช้ภาชนะในการตักราด
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที่ อย่างน้อย 1 ที่	✓		
	อ่างล้างมือ			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.		✓	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนัง 25 ซม.
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.	✓		
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่าง เป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้	✓		
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ	✓		
	มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง		✓	ไม่มีราวจับ
	ราวจับ บริเวณโถส้วม			
	มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถส้วม
	ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้ำออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.		✓	
ราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.		✓		

	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่ น้อยกว่า 55 ซม.		✓	
	ราวจับ บริเวณโถปัสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออก จากผนัง 55-60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถ ปัสสาวะ
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.		✓	

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกใน อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	หมายเหตุ
พื้นผิว ต่าง สัมผัส	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการ ทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับ ต่างกันเกิน 20 ซม.		✓	
	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาด กว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและขนาน ไปกับความกว้างของช่องทางเดินไม่น้อยกว่า 50-60 ซม.		✓	

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์พบว่า

- 1) หมวดป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้งหมด 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 2) หมวดทางลาด มีทั้งหมด 10 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 3) หมวดราวจับทางลาด มีทั้งหมด 8 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 4) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 3 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - บันไดมีชันพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.
 - บันไดเลื่อนกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.
 - บันไดมีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร
- 5) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 6 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ราวจับทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น
 - ราวจับมีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.
 - ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.
 - ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ
 - ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่เกิดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 6) หมวดที่จอดรถ มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
 - ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร
 - สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ
 - สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร
 - ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
- 7) หมวดทางเดิน มีทั้งหมด 7 หัวข้อ มี 4 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงกว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน
 - ทางเดินบริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส

- กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสต่อเนื่องให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.
 - ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10
- 8) หมวดห้องน้ำ มีทั้งหมด 23 หัวข้อ มี 13 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
- จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
 - พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก
 - โถปัสสาวะเป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง
 - โถปัสสาวะมีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง
 - โถปัสสาวะที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคันโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก
 - ขอบอ่างล้างมืออยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.
 - ขอบอ่างล้างมือมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวดิ่งทั้งสองข้างขอบอ่าง
 - บริเวณโถส้วมมีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวดิ่ง เพื่อการพยุงตัว
 - บริเวณโถส้วมมีราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้าออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.
 - บริเวณโถส้วมมีราวจับแนวดิ่งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.
 - บริเวณโถส้วมมีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.
 - บริเวณโถปัสสาวะมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนัง 55-60 ซม.
 - บริเวณโถปัสสาวะมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.
- 9) หมวดพื้นผิวต่างสัมผัส มีทั้งหมด 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ

4.1.4 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย

ผลการสำรวจในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมายพบว่า มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ป้ายห้องน้ำ เพื่อชี้ทางไปห้องน้ำ มีทางลาดภายในพิพิธภัณฑสถาน มีบันไดขึ้นไปพิพิธภัณฑสถาน และบันไดภายในพิพิธภัณฑสถาน มีที่จอดรถ มีทางเดินภายในพิพิธภัณฑสถาน มีห้องน้ำเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และมีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย	
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด		
ทางลาด		
บันได		

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ที่จอดรถ	
ทางเดิน	
ห้องน้ำ	
พื้นผิวต่างสัมผัส	

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย พบว่า

- 1) หมวดป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้งหมด 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 2) หมวดทางลาด มีทั้งหมด 10 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.
- 3) หมวดราวจับทางลาด มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 3 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ราวจับทางลาดมีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.
 - ราวจับทางลาดสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 4) หมวดบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - บันไดมีชานพักทุกๆระยะในแนวดิ่งไม่เกิน 200 ซม.
 - บันไดมีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร
- 5) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 6) หมวดที่จอดรถ มีทั้งหมด 8 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 7) หมวดทางเดิน มีทั้งหมด 7 หัวข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 8) หมวดห้องน้ำ มีทั้งหมด 23 หัวข้อ มี 12 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
 - พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก
 - โถปัสสาวะเป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง
 - ขอบอ่างล้างมืออยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.
 - ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้
 - อ่างล้างมือมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวดิ่งทั้งสองข้างขอบอ่าง
 - บริเวณโถส้วมมีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวดิ่ง เพื่อการพยุงตัว
 - ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้าออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.

- ราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.
- บริเวณโถส้วมมีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.
- บริเวณโถปัสสาวะมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนัง 55-60 ซม.
- บริเวณโถปัสสาวะมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.

9) หมดพื้นผิวต่างสัมผัส มีทั้งหมด 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ		✓	
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว		✓	
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน		✓	
ทางลาด	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา		✓	
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น	✓		
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด	✓		
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.	✓		
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12	✓		
	ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชนพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.		✓	ไม่มีทางลาดยาวเกิน 600 ซม.

	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก	✓		
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง	✓		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น	✓		
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.	✓		ราวจับทางลาดมีลักษณะแบน
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.		✓	สูงประมาณ 60-70 ซม.
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.	✓		
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ	✓		
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง	✓		
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น	✓		
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.	✓		
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	มีชนพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.		✓	
	มีราวบันไดทั้งสองข้าง	✓		
	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น	✓		

บันได	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ง	✓		
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.		✓	ไม่มีส่วนที่บันไดเหลื่อมกัน หรือมีจุกบันได
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.		✓	
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร	✓		

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับบันได	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น	✓		
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.	✓		
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.	✓		
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.	✓		
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ	✓		
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง	✓		
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น	✓		
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	

ที่จอดรถ	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร		✓	
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน		✓	
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.		✓	
	ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ	
ทางเดิน	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง	✓			
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้น ต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน	✓			
	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส	✓			

	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.	✓		
	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.	✓		
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10	✓		
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป		✓	ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย	✓		
	กรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา	✓		
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก	✓		
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก		✓	พื้นห้องน้ำกับพื้นด้านนอกไม่เสมอกัน
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น	✓		
	พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น	✓		
พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	โถปัสสาวะ			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักผิงหลัง		✓	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 40 ซม.
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง	✓		
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคั่นโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก	✓		
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที่ อย่างน้อย 1 ที่	✓		
	อ่างล้างมือ			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.		✓	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนัง 30 ซม.
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.	✓		
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่าง เป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้		✓	ใต้อ่างล้างมือห้องน้ำชายไม่มีที่ว่างเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ	✓		
	มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง		✓	ไม่มีราวจับ
	ราวจับ บริเวณโถส้วม			
	มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถส้วม
ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้ำออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.		✓		

	ราวจับแนวดิ่งต่อจากปลายของราวจับใน แนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถ ส้วม
	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่ น้อยกว่า 55 ซม.		✓	
	ราวจับ บริเวณโถปัสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออก จากผนัง 55-60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถ ปัสสาวะ
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.		✓	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกใน อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	หมายเหตุ
พื้นผิว ต่าง สัมผัส	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการ ทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับ ต่างกันเกิน 20 ซม.	✓		
	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาด กว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและขนาน ไปกับความกว้างของช่องทางเดินไม่น้อยกว่า 50-60 ซม.	✓		

4.1.5 อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ผลการสำรวจในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายพบว่า มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ป้ายห้องน้ำ เพื่อชี้ทางไปห้องน้ำ และมีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ มีทางลาดขึ้นไปห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ มีบันไดขึ้นไปยังปราสาท มีที่จอดรถสำหรับบุคคลทั่วไป และสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา มีทางเดินภายในอุทยาน มีห้องน้ำ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งบุคคลทั่วไปและสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา และมีพื้นผิวต่างสัมผัส ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย	
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาด		
ทางลาด		
บันได		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย	
ที่จอดรถ		
ทางเดิน		
ห้องน้ำ		
พื้นผิวต่างสัมผัส		

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า

- 1) หมวดป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้งหมด 5 หัวข้อ ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 2) หมวดทางลาด มีทั้งหมด 10 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 3) หมวดราวจับทางลาด มีทั้งหมด 8 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 4) หมวดบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ง
 - บันไดมีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร
- 5) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ราวจับบันไดทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น
 - ราวจับบันไดมีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.
 - ราวจับบันไดสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.
 - ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.
 - ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.
- 6) หมวดที่จอดรถ มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร
 - ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน
- 7) หมวดทางเดิน มีทั้งหมด 7 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ทางเดินมีพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง
- 8) หมวดห้องน้ำ มีทั้งหมด 23 หัวข้อ มี 4 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - โถปัสสาวะเป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักผิงหลัง
 - ขอบอ่างล้างมืออยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.
 - อ่างล้างมือมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง
 - บริเวณโถส้วมมีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.
- 9) หมวดพื้นผิวต่างสัมผัส มีทั้งหมด 2 หัวข้อ มี 1 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ

- จัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับผู้พิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 ซม.

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	✓		
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ	✓		
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	✓		
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว	✓		
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน	✓		
	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา		✓	
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น		✓	
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด		✓	พื้นผิว ขรุขระ ไม่ราบเรียบ
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.		✓	
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12		✓	

ทางลาด	ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆ ระยะ 600 ซม.		✓	
	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก		✓	
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง		✓	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	ไม่มีราวจับทางลาด
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.		✓	
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ		✓	
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง		✓	
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น		✓	
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.	✓		

บันได	มีราวบันไดทั้งสองข้าง	✓		
	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น	✓		
	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโล่ง		✓	ลูกตั้งสูงเกินกว่า 15 ซม. และเปิดเป็นช่องโล่ง
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.	✓		
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.	✓		
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร		✓	ไม่มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับบันได	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	ราวบันไดโยก ไม่มั่นคงแข็งแรง เป็นอันตรายในการจับ
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	ราวจับบันไดมีลักษณะแบน
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.		✓	สูงจากพื้นเกินกว่า 80-90 ซม.
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	ไม่มีผนังยึดจับราวบันได
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ	✓		
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง	✓		
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น	✓		

	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ไม่มีราวจับทางลาด
ที่จอดรถ	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา	✓		
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร		✓	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา อยู่ไกลจากทางเข้า
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ	✓		
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ	✓		
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร	✓		
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน		✓	ไม่มีป้ายสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราระบุไว้ในตำแหน่งที่จอดรถ
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.	✓		
	ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ	✓		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง		✓	พื้นผิวขรุขระ ไม่ราบเรียบเสมอกัน

ทางเดิน	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงกว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน	✓		
	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส	✓		
	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.	✓		
	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.	✓		
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10	✓		
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป	✓		
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย	✓		
	กรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา	✓		
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก	✓		
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก	✓		
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น	✓		
	พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น	✓		
พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	โถปัสสาวะ			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง		✓	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 30 ซม.
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง	✓		
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคันโยก ปุ่มกด ขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก	✓		
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที้อย่างน้อย 1 ที่	✓		
	อ่างล้างมือ			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.		✓	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังน้อยกว่า 45 ซม.
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.	✓		
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้	✓		
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ	✓		
	มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง		✓	มีราวจับข้างเดียว
	ราวจับ บริเวณโถส้วม			
	มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว	✓		
	ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้ำออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.	✓		
ราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.	✓			

	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.		✓	มีราวจับข้างเดียว
	ราวจับ บริเวณโถปัสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนัง 55-60 ซม.	✓		
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.	✓		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
พื้นผิวต่างสัมผัส	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับต่างกันเกิน 20 ซม.		✓	พื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต่างกันไม่ถึง 20 ซม.
	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาดกว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินไม่น้อยกว่า 50-60 ซม.	✓		

4.1.6 ไทรงาม

ผลการสำรวจในไทรงามพบว่า มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ป้ายห้องน้ำ เพื่อชี้ทางไปห้องน้ำ ไม่มีทางลาด มีบันไดลงไปในส่วนเยี่ยมชมไทรงาม มีที่จอดรถ มีทางเดินภายใน มีห้องน้ำ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัส ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ตัวอย่างรูปถ่ายสิ่งอำนวยความสะดวกในไทรงาม

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	
ทางลาด	ไม่มี
บันได	

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หมวด	ตัวอย่างรูปถ่าย
ที่จอดรถ	
ทางเดิน	
ห้องน้ำ	
พื้นผิวต่างสัมผัส	ไม่มี

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในโครงการ พบว่า

- 1) หมวดป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก มีทั้งหมด 5 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 2) หมวดทางลาด มีทั้งหมด 10 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 3) หมวดราวจับทางลาด มีทั้งหมด 8 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 4) หมวดบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 3 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - มีราวบันไดทั้งสองข้าง
 - บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.
 - บันไดมีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร
- 5) หมวดราวจับบันได มีทั้งหมด 8 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ
- 6) หมวดที่จอดรถ มีทั้งหมด 8 หัวข้อ มี 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
- 7) หมวดทางเดิน มีทั้งหมด 7 หัวข้อ มี 6 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - ทางเดินมีพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง
 - ทางเดินมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.
 - หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรงกว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน
 - บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส
 - กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.
 - ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10
- 8) หมวดห้องน้ำ มีทั้งหมด 23 หัวข้อ มี 12 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ
 - จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
 - โถปัสสาวะเป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง
 - โถปัสสาวะมีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง
 - ที่ป่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคันโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก
 - ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้
 - มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง

- บริเวณโถ่ส่วมีราวจับบริเวณด้านซิดผนึ่ง เป็นแนวจับในแนวอนและแนวตั้ง เพื่อการพยงตัว
 - บริเวณโถ่ส่วมีราวจับแนวอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้าออกจากหน้าโถ่ส่ว ไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.
 - บริเวณโถ่ส่วมีราวจับแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.
 - บริเวณโถ่ส่วมีราวจับติดผนึ่งแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถ่ส่ว 15-20 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 55 ซม.
 - บริเวณโถ่ส่วมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจากผนึ่ง 55-60 ซม.
 - บริเวณโถ่ส่วมีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.
- 9) หมวดพื้นผิวต่างสัมผัส มีทั้งหมด 2 หัวข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกหัวข้อ

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกในโครงการ พบว่า

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	ไม่มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ		✓	
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว		✓	
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน		✓	
ทางลาด	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา		✓	ไม่มีพื้นผิวทางลาดอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น		✓	
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด		✓	
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.		✓	
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12			
	ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.		✓	

	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก		✓	
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง		✓	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	ไม่มีราวจับทางลาด
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.		✓	
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ		✓	
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง		✓	
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น		✓	
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓		
	มีชันพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.	✓		
	มีราวบันไดทั้งสองข้าง		✓	
	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น	✓		

บันได	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโถ่ง	✓		
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.	✓		
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.		✓	
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร		✓	ไม่มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับบันได	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น		✓	ไม่มีราวจับบันได
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.		✓	
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.		✓	
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.		✓	
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ		✓	
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง		✓	
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น		✓	
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	
	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา		✓	

ที่จอดรถ	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร		✓	ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ		✓	
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร		✓	
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน		✓	
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.		✓	
	ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ		✓	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ทางเดิน	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง		✓	พื้นไม่เรียบเสมอกัน มีหลุม
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.		✓	มีความกว้างสุทธิน้อยกว่า 150 ซม.
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้นต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน			✓

	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส		✓	
	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัส เตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.		✓	ไม่มีพื้นผิวสัมผัสเตือน
	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.	✓		
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10		✓	
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป		✓	ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย	✓		
	กรณีที่ประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา	✓		
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก	✓		
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก	✓		
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น	✓		
	พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น	✓		
พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.	✓			

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	โถปัสสาวะ			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักผิงหลัง		✓	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นน้อยกว่า 45-50 ซม.
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง		✓	ไม่มีราวจับที่ผนัง
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคันโยก ปุ่มกด ขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก		✓	
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที่ อย่างน้อย 1 ที่	✓		
	อ่างล้างมือ			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.	✓		
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.	✓		
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่าง เป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้		✓	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่าง ไม่มีที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ	✓		
	มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง		✓	ไม่มีราวจับในแนวนอน
	ราวจับ บริเวณโถส้วม			
	มีราวจับบริเวณด้านชิดผนัง เป็นแนวจับในแนวนอนและแนวตั้ง เพื่อการพยุงตัว		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถส้วม
ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้าออกจากหน้าโถส้วมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.		✓		

	ราวจับแนวดิ่งต่อจากปลายของราวจับใน แนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.		✓	
	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถส้วม 15-20 ซม. และยาวไม่ น้อยกว่า 55 ซม.		✓	
	ราวจับ บริเวณโถปัสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออก จากผนัง 55-60 ซม.		✓	ไม่มีราวจับบริเวณโถ ปัสสาวะ
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปัสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.		✓	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกใน อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	หมายเหตุ
พื้นผิว ต่าง สัมผัส	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการ ทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มีระดับ ต่างกันเกิน 20 ซม.		✓	ไม่มีพื้นผิวพื้นผิวต่าง สัมผัสสำหรับคนพิการ ทางการมองเห็น
	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาด กว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและขนาน ไปกับความกว้างของช่องทางเดินไม่น้อยกว่า 50-60 ซม.		✓	

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาสำหรับผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวงปี พ.ศ. 2548 วิธีการดำเนินการศึกษาสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมาสำหรับผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวงปี พ.ศ. 2548 โดยใช้แบบฟอร์ม (Checked lists) สํารวจภายในสถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 6 แห่งในจังหวัดนครราชสีมา คือ 1) แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท 2) พิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัด 3) อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ 4) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย 5) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และ 6) ไทรงาม วิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุภายในแหล่งท่องเที่ยวกับกฎกระทรวง พ.ศ.2548 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1) แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดและควรปรับปรุงคือ 1) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการและไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 2) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการ 3) ไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 4) ไม่มีราวจับทางลาดด้านที่ติดกับผนัง 5) ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 6) ไม่มีราวจับที่อ่างล้างมือ โถส้วม และโถปัสสาวะ 7) ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็น

2) พิพิธภัณฑ์แหล่งเรียนรู้บ้านโนนวัด สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดและควรปรับปรุงคือ 1) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการและไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 2) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการ 3) ไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 4) ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 5) ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

3) อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดและควรปรับปรุงคือ 1) ไม่มีทางลาดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 2) บันไดไม่มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน

200 ซม. 3) ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 4) ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 5) ไม่มีที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคั่นโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้ 6) ไม่มีราวจับที่อ่างล้างมือ โถส้วม และโถปัสสาวะ 7) ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็น

4) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดและควรปรับปรุงคือ 1) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการและไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 2) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการ 3) ไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 4) ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 5) ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

5) อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดและควรปรับปรุงคือ 1) ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. มีราวจับข้างเดียว 2) ไม่มีราวจับทางลาดด้านที่ติดกับผนัง 3) ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราจัดไว้ไกลจากทางเข้าออกอาคาร

6) ไทโรงาม สิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังขาดและควรปรับปรุงคือ 1) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการและไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 2) ไม่มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการ 3) ไม่มีสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 4) ไม่มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ไม่มีความชัดเจน 5) ทางลาดความยาวตั้งแต่ 250 ซม. มีราวจับข้างเดียว 6) ไม่มีราวจับด้านที่ติดกับผนัง 7) ไม่มีราวจับบันไดทั้งสองข้าง 8) ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 9) ไม่มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา 9) ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับคนพิการทางการมองเห็น

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. (2548). กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548.

<https://www.banidea.com/disabled-home-jaidee/> สืบค้นวันที่ 21 มีนาคม 2561

<https://www.scgexperience.co.th/th/blog/detail.aspx?id=14&post=359>

สืบค้นวันที่ 22 มีนาคม 2560

<https://pantip.com/topic/32622492> สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2561

https://home-4-golden-age.blogspot.com/2012/04/blog-post_8864.html

สืบค้นวันที่ 24 มีนาคม 2561

<https://www.bluerollingdot.org/articles/design/179> สืบค้นวันที่ 23 มีนาคม 2561

<https://pantip.com/topic/30238710> สืบค้นวันที่ 25 มีนาคม 2561

[https:// www.floorament.com](https://www.floorament.com) สืบค้นวันที่ 25 มีนาคม 2561

ภาคผนวก ก.

แบบฟอร์ม Checked lists

สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว
สำหรับผู้สูงอายุ ตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548

แบบฟอร์ม Checked lists สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว สำหรับผู้สูงอายุ
ตามกฎกระทรวง ปี พ.ศ. 2548

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ป้ายแสดง สิ่งอำนวยความสะดวก	เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา			
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการ			
	สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา			
	สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว			
	ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน			
ทางลาด	มีความต่างระดับไม่เกิน 20 ซม. ต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา			
	พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น			
	พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด			
	ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 90 ซม.			
	ทางลาดมีความยาวเกิน 600 ซม. ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.			
	ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน 1:12			
ทางลาดยาวเกิน 600 ซม. ต้องจัดให้มีชนพักยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม. คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาดทุกๆระยะ 600 ซม.				

	ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกั้นให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 5 ซม. และมีราวกันตก			
	พื้นที่ทางลาดเป็นพื้นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 150 ซม.			
	ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 250 ซม. ต้องมีราวจับทั้งสองข้าง			

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ราวจับทางลาด	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น			
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.			
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.			
	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.			
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ			
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง			
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่กีดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น			
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.			

บันได	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.			
	มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 200 ซม.			
	มีราวบันไดทั้งสองข้าง			
	พื้นผิวของบันไดใช้วัสดุที่ไม่ลื่น			
	ลูกตั้งสูงไม่เกิน 15 ซม. และห้ามเปิดเป็นช่องโล่ง			
	ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 28 ซม.			
	บันไดเหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 2 ซม.			
	มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคาร			

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
	ทำด้วยวัสดุเรียบ มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายในการจับและไม่ลื่น			
	มีลักษณะกลม โดยมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 3-4 ซม.			
	สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80-90 ซม.			

ราวจับ บันได	ราวจับด้านที่อยู่ติดผนังให้มีระยะห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 5 ซม. มีความสูงจากจุดยึดไม่น้อยกว่า 12 ซม.			
	ผนังบริเวณราวจับต้องเป็นผนังเรียบ			
	ราวจับต้องยาวต่อเนื่อง			
	ส่วนที่ยึดติดกับผนังจะต้องไม่เกิดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการใช้ของคนพิการทางการมองเห็น			
	ปลายของราวจับให้ยื่นเลยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของทางลาดไม่น้อยกว่า 30 ซม.			
ที่จอดรถ	มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา			
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา ให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออกอาคาร			
	มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอ			
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ			
	สัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900x900 มิลลิเมตร			
	ป้ายผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 30x30 ซม. ติดอยู่สูง			

	จากพื้นไม่น้อยกว่า 200 ซม. ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน			
	ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้างไม่น้อยกว่า 240 ซม. และยาวไม่น้อยกว่า 600 ซม.			
	ที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 100 ซม. ตลอดความยาวของที่จอดรถ			

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ทางเดิน	พื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง			
	มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 150 ซม.			
	หากมีท่อระบายน้ำหรือรางระบายน้ำบนพื้น ต้องมีฝาปิดสนิท ถ้าฝาเป็นแบบตะแกรง กว้างไม่เกิน 1.3 ซม. แนวร่องหรือแนวของรางจะต้องขวางกับแนวทางเดิน			
	บริเวณที่เป็นทางแยกหรือทางเลี้ยวให้มีพื้นผิวต่างสัมผัส			
	กรณีที่มีสิ่งกีดขวางที่จำเป็นบนทางเดิน ต้องจัดให้อยู่ในแนวเดียวกัน มีพื้นผิวสัมผัสเตือนให้ทราบก่อนถึงสิ่งกีดขวางไม่น้อยกว่า 30 ซม.			

	ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือทางเดิน ต้องมีความสูงจากพื้นทางเดินไม่น้อยกว่า 200 ซม.			
	ในกรณีที่พื้นทางเดินกับพื้นถนนมีระดับต่างกัน ให้มีพื้นลาดที่มีความลาดชันไม่เกิน 1:10			
ห้องน้ำ	จัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา แยกออกจากคนทั่วไป			
	ประตู			
	เปิดปิดได้ง่าย			
	กรณีประตูเป็นแบบบานเลื่อน หรือบานเปิด ต้องเปิดค้างได้ไม่น้อยกว่า 90 องศา			
	ประตูปราศจากสิ่งกีดขวางทางเข้าออก และเปิดใช้ได้โดยไม่มีทางเลือก			
	พื้นห้องน้ำ			
	พื้นห้องน้ำมีระดับเสมอกับพื้นด้านนอก			
	วัสดุที่ใช้ปูพื้นต้องไม่ลื่น			
	พื้นห้องน้ำต้องลาดเพียงพอ เพื่อให้มีน้ำขังบนพื้น			
	พื้นภายในห้องน้ำต้องมีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 150 ซม.			

หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ผ่าน	หมายเหตุ
ห้องน้ำ (ต่อ)	<u>โถปัสสาวะ</u>			
	เป็นโถชนิดนั่งราบ สูงจากพื้น 45-50 ซม. และมีพนักพิงหลัง			
	มีระยะห่างจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนัง 45-50 ซม. และมีราวจับที่ผนัง			
	ที่ปล่อยน้ำจากโถส้วม เป็นชนิดคั่นโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวก			
	กรณีเป็นห้องส้วมสำหรับผู้ชาย จัดให้มีที่ถ่ายปัสสาวะที่มีระดับเสมอพื้นที่ อย่างน้อย 1 ที่			
	<u>อ่างล้างมือ</u>			
	ขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 45 ซม.			
	มีความสูงจากพื้นถึงขอบอ่างไม่น้อยกว่า 75-80 ซม.			
	ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ยื่น เพื่อให้อ่างล้างมือสามารถสอดเข้าไปได้			
	ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยก ก้านกด หรือก้านหมุน หรือระบบอัตโนมัติ			
มีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างขอบอ่าง				

	ราวจับ บริเวณโถ่ล้อม			
	มีราวจับบริเวณด้านซิดผนัง เป็นแนวจับใน แนวนอนและแนวดิ่ง เพื่อการพยุงตัว			
	ราวจับแนวนอนสูงจากพื้น 65-70 ซม. ยื่นล้า ออกจากหน้าโถ่ล้อมไม่น้อยกว่า 25-30 ซม.			
	ราวจับแนวดิ่งต่อจากปลายของราวจับใน แนวนอนมีความยาวไม่น้อยกว่า 60 ซม.			
	มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบ ติดตั้งห่างจากโถ่ล้อม 15-20 ซม. และยาวไม่ น้อยกว่า 55 ซม.			
	ราวจับ บริเวณโถ่ปีสสาวะ			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปีสสาวะทั้งสองข้าง มีความสูงจากพื้น 80-100 ซม. และยื่นออกจาก ผนัง 55-60 ซม.			
	มีราวจับด้านข้างของที่ถ่ายปีสสาวะทั้งสองข้าง มีความยาว 50-60 ซม. และติดตั้งอยู่สูงจากพื้น 120-130 ซม.			
หมวด	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก ในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และ คนชรา พ.ศ.2548	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	หมายเหตุ
	ต้องจัดให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสสำหรับผู้พิการ ทางการมองเห็นที่พื้นบริเวณต่างระดับที่มี ระดับต่างกันเกิน 20 ซม.			

พื้นผิว ต่าง สัมผัส	พื้นด้านหน้าของประตูห้องส้วม โดยมีขนาด กว้าง 30 ซม. และมีความยาวเท่ากับและ ขนานไปกับความกว้างของช่องทางเดินไม่น้อย กว่า 50-60 ซม.			
---------------------------	--	--	--	--

ประวัติผู้วิจัย

นางสาว พรศิริ จงกล สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางวิศวกรรมศาสตร์ (วิศวกรรมอุตสาหกรรม) จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2532 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางวิศวกรรมศาสตร์ (วิศวกรรมอุตสาหกรรม) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2534 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกทางวิศวกรรมศาสตร์ (Ph.D. Industrial Engineering) จาก Dalhousie University ประเทศแคนาดา ในปี พ.ศ. 2543 เริ่มปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2536 จนถึงปัจจุบัน โดยปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

